

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A harmónia újjászületése a XX. századi alkotásokban 1.

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem - Kolozsvár
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Zene
1.5. Képzési szint	Mesteri
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Zeneművészet a kortárs térben / Mesteri fokozat
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		A harmónia újjászületése a XX. századi alkotásokban 1.				A tantárgy kódja		TMM2102			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. habil. COCA Gabriela – egyetemi professzor								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. habil. COCA Gabriela – egyetemi professzor								
2.4. Tanulmányi év		1	2.5. Félév		1	2.6. Értékelés módja		E	2.7. Tantárgy típusa		DA

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					2
Más tevékenységek: kétirányú kommunikáció a tárgyfelelőssel/ tutorral stb.					10
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					70
3.8. A félév összóraszám					98
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Az alapképzés 1-4. szemeszter anyagának az ismerete
4.2. Kompetenciabeli	A modern zenei partitúrák harmóniai struktúrájának felismerési képessége, logikus gondolkodás

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	A tanterem billentyűs hangszer létezése, lehetőleg felhangolt zongora, vetítő, internet kapcsolat
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Megfelelő kottaállomány a könyvtárban, megfelelő példányszámban, vagy sokszorosítási lehetőség, billentyűs hangszer létezése a szeminárium teremben

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> "SZAKMAI/SZAKMAI KOMPETENCIÁK: A diplomások a felvett szakirányú és kapcsolódó tárgyaknak megfelelően ismereteket és készségeket szerezhetnek a zene, a zenei közvetítés és a zenei menedzsment területén. Az e szakirányon tanulók a következő szakmai és tudományos célokat követik: az elemzés, az előrejelzés, az innováció, az értékelés, a multidiszciplináris csapatban való munka, a kulturális érzékenység növelése, a gyakorlati know-how elsajátítása az oktatási ágazatban, saját személyes képzési projekt felépítése, a gyakorlati és elméleti megközelítések szembesítése egy progresszív specializáció keretében; olyan polivalens zeneoktatási szakemberek képzése, akik kulturális-művészeti menedzsment és zenei közvetítői tevékenységet végeznek, és könnyen be tudnak illeszkedni egy zenei vagy előadói intézménybe; a munkaerőpiac követelményeihez közvetlenül kapcsolódó képzés nyújtása. A végzetek képesek lesznek megfejteni az iskolai zeneoktatás teljes mechanizmusát, és képesek lesznek a zenei menedzsment és a zenei közvetítés területén dolgozni."
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> "TRANSZVERZÁLIS KOMPETENCIÁK": A generalista és multidiszciplináris megközelítés a zenei nevelés, közvetítés és menedzsment kérdéseinek széleskörű és perspektivikus szemléletén alapul, a specialista és transzverzális megközelítés a zenei mesterképzéshez kötelező kompetenciák elsajátítását célozza. E mesterképzés végzősét zenészként, zenepedagógusként, zenei közvetítőként és menedzserként, generalistaként és szakértőként határozzák meg, aki képes lesz összekapcsolni a terület különböző szereplőit és szolgáltatóit. A Zeneművészet a kortárs kontextusban (magyar nyelven) mesterképzés végzősei tehát az általuk követett és elmélyített egyetemi tananyag révén elsajátítják a zenei gondolkodáshoz szükséges ismereteket, miközben fejlesztik a zenei közvetítési és tanítási készségeiket, valamint a zenei jelenség komplexitásában való elmélyült megértésének képességét. Az oktatási képzés ebben az összefüggésben a résztvevők kezdeményező-készségére, kreativitására és felelősségvállalására apellál, és úgy szerveződik, hogy elősegítse az alapvető ismeretek elsajátítását."

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri, azonosítja, meghatározza és leírja a klasszikus írástechnikák és a zenei elemzés bevett módszereinek alapjául szolgáló elméleteket, fogalmakat és elveket, nyelvtani szabályokat és zenei nyelvi elemeket, különös tekintettel a szakterületre.
Képességek	A hallgató képes megfelelően alkalmazni a klasszikus zenei szövegalkotási technikákat (a szakiránytól függően különböző sajátosságokkal és bonyolultsági szinttel), esztétikai és szemantikai értékekkel rendelkező eredmény elérésére törekedve.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni, avagy elvégezni a szakirányra jellemző repertoárból származó zeneművek kreatív és kritikus elemzését a zenei gondolkodás és a megszerzett ismeretek segítségével, a zenei kifejezéssel azonosított zenei nyelvi elemek, írástechnika és zenei formák összefüggésbe hozásával.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Annak érdekében, hogy szilárd zenei alapot képezzünk azoknak a jövődöntőbeli tanároknak, akik líceumban fognak zenét tanítani, fontos, hogy elsajátítsuk velük a harmonizálás alapjait. De nem csak ezért fontos, hanem azért, mert az egyetemisták, jövődöntőbeli tanárok a saját énekes és hangszeres repertoárjukba modern műveket is előadnak. Ezt logikusan kell tegyék, mert a modern művekben, a kellemes hangzás előtt elsődlegesek a logikai elemek, harmóniai szinten is. Az összhangzattan, mint a zene vertikális meghatározó dimenziója, alap szaktantárgy. Eszerint fontos helyet foglal el a zene fő tantárgyai között. A harmóniai elemek elsajátítása és később tanítása intenzív foglalkozást igényel a kurzus hallgatóktól és a jövőbeni tanároktól. A modern harmónia megtanulása a gyakran használt harmóniai struktúrák elsajátításában rejlik, és a mind komplexebb struktúrákban. Ezeknek a struktúráknak az összekapcsolása a harmóniai folyamatban feltételezi a harmóniai összefüggések alapszabályainak az ismeretét. A XX. századi harmónia tanulmányozása a mesteri kurzusokon elmélyíti azokat az információkat melyek kapcsolatosak a modern harmóniával. Ennek a tananyagnak a jellegzetessége a modern harmóniai elemek leadásának fokozatosságában és sorrendjében rejlik, két szemeszteren keresztül, azzal a céllal, hogy a diákok minél jobban sajátítsák el a modern harmóniai struktúrákat. A tanulmányok befejezése két különböző típusú dallam harmonizálásából áll, egy atonális, valamint egy neomodális.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p><i>A harmónia újjászületése a XX. századi alkotásokban</i> című tantárgy fő célkitűzése a modern harmóniai nyelvezetben használt elemek ismeretének fejlesztése, és a modern partitúrák harmóniai elemzése, főleg kórus irodalomba tartozóak, de nemcsak. A zenei nyelvtani szabályok (zenei terminológia, fogalmak, viszonyok stb.) elsajátításának célja a vízszintes és függőleges olvasás fejlesztése, az auditív kultúra kialakítása, a zenei gondolkodás fejlesztése, valamint a modern harmonizálási stílus ismerete.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
6. fejezet: MODÁLIS ÖSSZHANGZATTAN	Magyarázat, példák elemzése	
6.1 Általános jellemzők		
6.2 Az eol módusz	Magyarázat, példák elemzése	
6.3 A fríg módusz	Magyarázat, példák elemzése	
6.4 A dór módusz	Magyarázat, példák elemzése	
6.5 A mixolid módusz	Magyarázat, példák elemzése	
6.6 A lyd módusz	Magyarázat, példák elemzése	
6.7 Heptatonía Secunda	Magyarázat, példák elemzése	

7. fejezet ROMANTIKUS, IMPRESSZIONISTA ÉS MODERN ÖSSZHANGZATTAN 7.1 Tercrokonság – terckapcsolás	Magyarázat, példák elemzése	
7.2 Akkordszerkezetek ajoutée-elemekkel	Magyarázat, példák elemzése	
7.3 Gravitációs hangközök, akkordok és ezek összefűzése, egymásra helyezése	Magyarázat, példák elemzése	
7.4 Nongravitációs (geometrikus) hangközök, akkordok, és ezek összefűzése, egymásra helyezése	Magyarázat, példák elemzése	
7.5 Intra-, és inter-axiális kadenciák	Magyarázat, példák elemzése	
7.6 Cluster-akkordok	Magyarázat, példák elemzése	
7.7 Jazz-harmóniák számozása	Magyarázat, példák elemzése	
7.8 A jazz-zene alapkadenciái	Magyarázat, példák elemzése	

Könyvészet:

Eduard Terényi – Gabriela Coca: *Armonie*, Editura MediaMusica, 2010, 118 p., ISBN 978-973-1910-68-0.

Adorno, Th. W.: *L'armonia di Wagner*, In: *La rassegna musicale*, 1961/3.

Bárdos, L.: *Modális harmóniák*, Zeneműkiadó, Budapest, 1961.

Erpf, H.: *Studien zur Harmonie und Klangtechnik der neueren Musik* Leipzig, 1927.

Gonda, J.: *Jazz. Történet, elmélet, gyakorlat*, Zeneműkiadó, Budapest, 1965.

Hindemith, P.: *Inițiere în compoziție I-II*, Ed. Muzicală, București, 1967.

Holopov, J. Ny.: *A 20. századi zene harmóniavilágáról*, Zeneműkiadó, Budapest, 1978.

Kurth, E.: *Romantische Harmonik und ihre Krise in Wagners „Tristan”*, Georg Olms, Hildesheim, 1968.

Lendvai, E.: *Bartók dramaturgiája*, Zeneműkiadó, Budapest, 1964.

Lendvai, E.: *Bartók költői világa*, Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1971.

Lendvai, E.: *Bartók és Kodály harmóniavilága*, Zeneműkiadó, Budapest, 1975.

Ligeti, Gy.: *Über die Harmonik in Weberns erster Kantate*. Darmstädter Beiträge, nr. 3/1958.

Messiaen, O.: *Technique de mon langage musical*, Leduc, Paris, 1944.

Molnár Antal, *Összhangzattani példák a romantikus zeneirodalomból*, Zeneműkiadó Vállalat, Budapest, 1952.

Schönberg, A.: *Harmonielehre*, Universal Edition, Wien, 1922.

Terényi, Ede: *The Harmony of the Modern Music (1900-1950)*, Editura Grafycolor, Cluj-Napoca, 2006.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
6. Fejezet: MODÁLIS ÖSSZHANGZATTAN 6.1 Általános jellemzők – PÉLDÁK ELEMZÉSE	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
6.2 Az eol módusz - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
6.3 A fríg módusz - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	

6.4 A dór módusz - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
6.5 A mixolíd módusz - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
6.6 A lyd módusz - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
6.7 Heptatonia secunda - gyakorlatok	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
7. Fejezet ROMANTIKUS, IMPRESSIONISTA ÉS MODERN ÖSSZHANGZATTAN 7.1 Tercrokonság – terckapcsolás - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
7.2 Akkordszerkezetek ajoutée- elemekkel - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
7.3 Gravitációs hangközök, akkordok és ezek összefűzése, egymásra helyezése - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
7.4 Nongravitációs (geometrikus) hangközök, akkordok, és ezek összefűzése, egymásra helyezése - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
7.5 Intra-, és inter-axiális kadenciák - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
7.6 Cluster–akkordok - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	

Könyvészet:

Kötelező: Terényi Ede – Coca Gabriela: *Összhangzattan*, MediaMusica kiadó, Kolozsvár, 2010. (magyar fordítás PDF változatban).

Opcionális: (lásd: <https://ubbcluj.academia.edu/GabrielaCoca>)

Coca, Gabriela: „*Frédéric Chopin, un precursor al armoniei secolului XX*”, in: *Revista Muzica*, Editura Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, București, Nr. 1/2004, pag. 20 – 28, (ISSN 0580-3113)

Coca, Gabriela: „*Formal Structure and Polyphonic Technique in Zoltán Kodály's «Seves Easy Choral Pieces for Children»*”, în revista *Studia Universitatis Babeș – Bolyai, series Musica*, nr. 2/2012, pag. 223-234., (ISSN 1844-4369 – ediția tipărită), (ISSN 2065-9628 - ediția online).

Coca, Gabriela: *The Rhythmically , Melodically and Rhythmic - Melodically Analogies in Richard Wagner 's Operas*, ProQuest ulrichsweb.com™ etc.,

<http://ulrichsweb.serialssolutions.com/title/1322562155888/664486>, *Studia UBB Musica*, nr. 2/2014, pag.117-132, (ISSN 1844-4369 – ediția tipărită), (ISSN 2065-9628 - ediția online)

Coca, Gabriela: „*Interesting” Harmonic and Tonal Solutions in Pyotr Ilyich Tchaikovsky's „Album for Children”*”, op. 39, in: *Studia UBB Musica*, nr. 1/2015, pag. 257-264, (ISSN 1844-4369 – ediția tipărită), (ISSN 2065-9628 - ediția online).

Coca, Gabriela: *Efecte sonore speciale în opera „Lohengrin” de Richard Wagner*, în volumul: „*De la Bach la Britten. Muzicologie aplicată – studii*”, Ediția autorului, Cluj-Napoca, 2008, pag. 76 – 91, (ISBN 978-973-0-05858-1).

Coca, Gabriela: *Logica de concepție muzicală a duetului (Marina – Dimitri) din finalul actului III al operei „Boris Godunov” de M.P. Musorgski*, în volumul: „*De la Bach la Britten. Muzicologie aplicată – studii*”, Ediția autorului, Cluj-Napoca, 2008, pag. 104 – 109, (ISBN 978-973-0-05858-1).

Coca, Gabriela: *Dramaturgia luptei scenice în creația lui Prokofiev. Baletul „Romeo și Julieta”* în volumul: „*De la Bach la Britten. Muzicologie aplicată – studii*”, Ediția autorului, Cluj-Napoca, 2008, pag. 110 – 141, (ISBN 978-973-0-05858-1).

Coca, Gabriela: „*Terényi Ede kórusművészete*” (*Arta corală a compozitorului Ede Terényi*), în volumul de conferințe *Compozitori Aniversari 2009* a Universității de Științe din Szeged, Facultatea de Pedagogie Muzicală Juhász Gyula, Catedra de muzică și cânt, Szeged, Hungary, 2010, pag. 83-87, (ISBN 978-963-9927-30-8)

Coca, Gabriela: *Marea – simbol și efect dramaturgic ilustrativ în opera secolului XX - Benjamin Britten : „Peter Grimes”*, în volumul: „*Dialoguri interculturale. Studii de muzicologie și teatrologie*”, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2009, pag. 204-208, (ISBN 978-973-759-738-0).

Coca, Gabriela: *Aplicații IT în Armonie și Contrapunct (IT Applications in Harmony and Counterpoint)*, în revista: *Tehnologii Informatice și de Comunicație în Domeniul Muzical (ICT in Musical Field)*, nr. 1/2010, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, pag. 55-60, (ISSN 2067-9408)

Coca, Gabriela: *Liszt Ferenc – Buch der Lieder I-II. szóló zongorára (Franz Liszt - Buch der Lieder I-II. pentru pian solo)*, în revista de studii *Liszt – Mahler*, a Universității de Științe din Szeged, Facultatea de Pedagogie Muzicală Juhász Gyula, Catedra de muzică și cânt, Szeged, Hungary, 2012, pag. 28-44, (ISBN 978-963-9927-46-9)

Coca, Gabriela: *Antonin Dvorak: Szerelmi dalok, op. 83. Formai, tonális és harmoniai jellegzetessége*, in: *Evfordulos Muveszek (Madacs, Smetana, Dvorak, Janacek)*, Tanulmánykötet, Facultatea de Pedagogie Muzicală Juhász Gyula, Catedra de muzică și cânt, Szeged, Hungary, 2015, pag. 27-47, (ISBN 978-615-5455-13-1)

Coca, Gabriela: *Modalități de prelucrare a folclorului în colecția „20 de coruri pentru voci egale” de Sigismund Toduta*, publicat în volumul: *Componistica românească de valorificare a folclorului de la Ciprian Porumbescu până în zilele noastre*, Editura Lidana, Suceava, 2015, pag. 104-114, (ISBN 978-606-744-023-2, ISMN 979-0-9009875-2-5).

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A liceumi zeneórák keretében, elkerülhetetlen a tanár találkozása a partitúrával, úgy a tanításban, mint pedig a példák bemutatásában, a gyakorlatokban, a kórusénekekben, vagy a hangszergyakorlásban.
- A formai építkezés logikájában, szükséges a tonalitások és harmóniai folyamatok felismerése, a partitúra elemzői készség, mert a zenei partitúrának a vízszintes dimenziója mellett (a polifónia), van egy függőleges dimenziója is (a harmónia).
- Egy modern zenemű logikai áthatolásában szükséges ennek harmóniai elemzése, felfedezése és megértése. A modern összhangzattan ismerete megkönnyíti a minőségi hangszeres előadást is, valamint a minőségi zenetanítást. A minőségi zenei előadások, valamint a minőségi zenetanítás minden zenei társadalom szükségessége, minden együttesé, mert minden társadalom, minden tanügyi intézmény elvárja a minőséget az előadóktól és a tanároktól.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
--------------------	-----------------------------	---------------------------	-----------------------------

10.4 Előadás	Az előadásokon való részvétel hivatalosan nem kötelező. A plagizálás következménye a vizsgából való kizárás. A reklamációk megoldása feltételezi az írott feladat megoldásának megismétlését.	Vizsga a leadott elméleti anyagból, írott teszt formájában. Az elméleti anyag ismerete, helyes harmonizáció, helyes partitúra elemzés	
10.5 Szeminárium / Labor	A szemináriumokon való részvétel 80%-ban kötelező. A házifeladatok megoldása, a gyakorlatok megoldása kötelező. A feladatok rendszeresen ellenőrizve vannak, nincs lehetőség a csoportos pótlásukra a szemeszter végén.	Egy minimum 8 ütemes feladat harmonizálása (adott basszus vagy szoprán). 20. századi művek elemzése, a megtanított elemek felismerése. A szemináriumi feladatok rendszeres és aktív bemutatása.	
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> A leadott anyag ismerete, a gyakorlatok megoldása (harmonizálás, elemzés) modern stílusban, a megtanított akkordikus struktúrák felhasználásával, a leadott elméleti anyag és a gyakorlatok elvégzése és ismerete 50%-os arányban. 			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

Kitöltés dátuma

17.05.2025

Előadás felelőse

Dr. habil. Coca Gabriela
egyetemi professzor

Szeminárium felelőse

Dr. habil. Coca Gabriela
egyetemi professzor

Az intézeti jóváhagyás dátuma

18.06.2025

Intézetigazgató

Dr. Péter István - adjunktus

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.